

Kɔrentitɔwo

a

Ɛnyɔnudisa

Wema əla a, Yesu Kriso ye mɛdɔdɔɔɔ Pɔlu i ɛrɔ ɛ. Wema əla i nyi əvə a tɔ kə i ɛrɔ dɔɔ əhabɔbɔ Kɔrentitɔ a. Kɔrenti a i nyi ədugan nɛ Akayii kanmɛ, i nyi ədu ɛkuvɛ lɛji. Amɛ wo co dukɔn arɔkpa arɔkpa wo mɛ, i va bɔ dɛ ədugan a mɛ; ajɔtɔnɔ wo cawo sɔgbɔ lɛmɛ. Lɛ wema a mɛ a, Pɔlu disa bɛ ye nyi amɛdɔdɔɔ Yesu tɔ ədɔdɔ. Ɛnu kɛ dɔ i i lɛ wɔ ədɔ nɛ Mawu a, ɛ dɛgɔmɛ nɛ Kɔrenti tɔ wo, ɛ byɔ wo bɛ wo a dɔ rɔnrɔn, kidɛ tɔtrɔjɛdu lɛ wɔdɛkiwodomɛ, i la gbɛ zan əgbɛ kɔkɔ. Ɛ gbɛ byɔ Kɔrentitɔwo bɛ wo dɔ alɔ lɛ ənu jɔjɔ kɛ wo a jɔ i sɛ dɛ alɔ əhabɔbɔ Jɛruzalɛmu tɔ a mɛ. Ɛ gbɛ disa amɛdɔdɔɔ ye cɛ kpakpa kɛ i wɔdɛ a, nɛ amɛ kɛ fɔn əgu dɛji lɛ əhabɔbɔ Kɔrenti tɔ mɛ awo. Ɛ gbɛ disa nɛ Kɔrentitɔ wo bɛ ye ɛ xwe wu vixomɛdɔdɔɔ kɛ lɛ trɔ wo co lɛ ədɔdɔ mɔ a ji a o.

Lɛ wema a mɛ a, ənyɔta kɛji Pɔlu kɛnu do awo dɔo kɛ: Pɔlu nyi amɛdɔdɔɔ Kriso tɔ; Tɔtrɔjɛdu; əgɔ cɔ kɛ amɛ; alɔ dɛdɛ nɛ əhabɔbɔ Jɛruzalɛmɔ tɔ, Vixomɛdɔdɔɔ wo.

Cocomɛ kɛ wema a hɛn awo dɔo kɛ

Pɔlu ci Kɔrentitɔ wo (1:1-11)

Ɛnu kɛ lɛ amɛdɔdɔɔ a kidɛ əhabɔbɔ a domɛ a (1:12-7:16)

Ɛho kɛ wo jɔ nɛ Kɔrentitɔ kɛ lɛ Jude awo (8--9)

Pɔlu jækumarin dɛ amɛdɔɔɔɔɔɔɔɔ ye cɛ kɛ ì wɔɔɔɔ a ji. (10--13)

Amɛcici

1 ɛnyɛ Pɔlu, kɛ nyi Amɛdɔɔɔɔɔɔɔɔ Yesu Kriso tɔ, to Mawu yɛ jro mɛ a kidɛ mía nɔvi lɛ xɔsɛ mɛ Timɔte i lɛ ci mi. Ɔ lɛ Ɔɔ wema əla ɔɔɔɔ əhabɔɔ Mawu tɔ kɛ lɛ Kɔrenti a, kidɛ xɔsɛtɔ kɛ lɛ Akayii kanmɛ awo see. ²Mawu mía Dàdà kidɛ Àxotɔ Yesu Kriso nà na àfɛnu kidɛ fàfa mi.

Pɔlu do akpɛ nɛ Mawu

³Mía do akpɛ nɛ Mawu, mía Xotɔ Yesu Kriso ye Dada. Dàdà kɛ kpɔ nɛ àdɔnùmɛ nɛ amɛ a i ì nyi, i nyi Mawu kɛ fa nɛ əji n'amɛ lɛ ənu wo see mɛ a. ⁴É fa nɛ əji nɛ mí lɛ mía vɛvɛ sɛsɛ wo see mɛ, nɛ míasawo mía tɛ Ɔ fa əji nɛ amɛ kɛ lɛ vɛvɛ sɛsɛ arɔkpa arɔkpa wo mɛ a, to əji fa nɛ amɛ kɛ i fa nɛ mí a mɛ. ⁵Nyawo a, míasawo mí lɛ sɛ vɛvɛ sùgbɔ sigbɛ Kriso sɛ vɛvɛ sùgbɔ a ənɛ, nɛnɛ kɛ i Mawu la fa əji nɛ mí sùgbɔ to Kriso a ji a nɛ. ⁶Nɛ mí lɛ sɛ vɛvɛ a, cagbɛ nɛ mia jì na fa nɛ mia kpɔ xɔgan i dɔ. Nɛ wo lɛ fa əji nɛ mía, cagbɛ nɛ mia xɔ əji fa nɛ amɛ, kɛ la dɔ i mia doji lɛ vɛvɛ sɛsɛ kɛ mɛ mía cawo mi lɛ to awo mɛ i. ⁷Ɔkuvɔɔɔɔ kɛ mí cɔ dɛ mia ji ɔɔ a sɛnɔ taɔ, ɔɔ mí nya bɛ, sigbɛ mi ma mía vɛvɛ sɛsɛ wo kidɛ mí a, nɛnɛ kɛ i mia gbɛ ɔɔ mama lɛ əji fa nɛ amɛ kɛ mi a xɔ awo mɛ a nɛ.

⁸Nɔvi lɛ xɔsɛ mɛ wo, mí ji bɛ mia dɛsi vɛvɛ kɛ mí sɛ lɛ Azii kanmɛ a: Mí sɛ vɛvɛ i ì wugan mí, ə wugan mía Ɔusɛn wo kɛkɛ mí Ɔ gbɛ ɔɔ Ɔkuvɛ bɛ mía nɔ àgbɛ ca o. ⁹Adodo a, mí nya lɛ míasɔkɛkiwo mɛ bɛ, wo ɔɔ əkuhwɛ nɛ mí vɔ, ənu nyi ənɛ cagbɛ nɛ mí Ɔ ka ka nɛ dɛ míasɔkɛki ji o; vɔ a, mía ka nɛ dɛ Mawu kɛ nyɔ nɛ amɛkuku wo

a ji. ¹⁰Ye i xɔ mí gan l'əku hunna məki mə, i a gbə lə xɔ mí lə mə. Eɛn mí cɔ ŋkuviɔɔɔo hunna məki dəji dɛ bə a gbə xɔ mí gan. ¹¹Kə miacawo mi kpə də míaŋu lə mia dɛxo wo mə a, Mawu la na ənu nyɔŋgbɪn wo mí to dɛxo amə sùgbɔ tɔ mə, i amə sùgbɔ la do akpə nə ɛ də mía tamə.

Pɔlu trɔ ye ɔɔo wo

¹²Ɛnu kə dɔ mí co mía wɔ akɔ a kə: Ɛkunu kə mía jì dɛ nə nə mí a, mí zan míagbə lə xixə a mə, l'ətaji a, kə mí zan kidə mi, lə kɔkɔ mə kidə lə àdòdo kə co nɔ Mawu gbɔ a mə a, kpə ŋ nyi àgbəto ŋununyanya mə i mí zan ɛ lə o, vɔ a, to Mawu ye fənu mə i mí zan ɛ lə. ¹³Ɖo mí ŋ lə ŋrɔ ənubulɔmə ɔiɔa mi zən lə ənu kə mi lə hrən i kpə ənu jəmə a ŋu o, vɔ a, ŋ lə ɔo ŋku bə mia kpɔnujə ənyɔ əla wo mə nyɔŋgbɪn, ¹⁴Kə i nyi bə mi kpɔnujə mə hwedɛka bə, míawo i nyi ənu kə mi sə wɔ nə àkɔ a, nənə kə i miacawo mia va nyi ənu kə mía sə wɔ àkɔ lə Àxoto Yesu zangbə a nə.

¹⁵Lə kakadəji hunna mə a, ŋ ɔo e bə, ma va miagbɔ jəŋkɔ, nə mia kpə jìjɔ də zəvəji, ¹⁶nə ma to miagbɔ yi Masedwani, i nə ŋ trɔ co Masedwani va mia gbɔ a, mia də alɔ ŋ nə ma yi Judee. ¹⁷Kə ŋ wɔ ɔɔo hunna a, nyi ŋ bu ətamə kpə nyɔŋgbɪn gbɔxo i wɔ a? gəkəmə ŋ lə to ənu awo a, àgbəto ye susu ɔɔɔə i ŋ sə to wo a? Ɔ co ma nu bə «Eɛn» kidə «Ɔo» d'ədu a? ¹⁸Sigbə ənyɔ kə Mawu nu nɔ awo, ɔɔə ŋ trɔnɔ a, nə nə kə i ənyɔ kə mí lə nu nə mi a, ŋ nyi «Eɛn» kidə «Ɔo» d'ədu a ənə. ¹⁹Ɖo, Mawu Ɛvi Yesu Kriso ye nyɔ kə mí nu lə mia domə a, ənyə kidə Silasə* kidə Timɔte a, ŋ nyi «Eɛn» kidə «Ɔo» d'ədu o; vɔ a, «Eɛn» ɔɔɔə i ì nyi. ²⁰Ɖo əzə kə Mawu do awo see i nyi «Eɛn» lə

* 1:19 Silasə i wo gbə yɔ bə Silvain

Yesu mə. Əo Kriso mə i mí nu nə «ami» lə i la sə kafu Mawu. ²¹I Mawu ɲta wə, i mí kidə mi və ri nə kə, lə Kriso a mə. Ye i gbə can mí, ²²ə də desi mí, i cə ye Gbɔngbɔn kəkə də mía ji wo mə; ye i na mí kakadəji bə mía kpɔ ənunɔɔ kə ì cə dɛ nə mí awo xɔ.

²³Mawu la d'əkunnu ɲ, nə i nyi ɲ lə xovi i əhun, ma ku. Nyə ɲ lə ji a də vəvə səsə nə mi o, ye i dɔ i nyə ɲ trɔ va Kɔrenti o. ²⁴Mí ɲ ji a nu nə mi bə ənu əla məkɪ i mia xɔsə koko o, dɔ mi rikə lə xɔsə mə vɔ; vɔ a, əjro mí bə mía wə ədɔ kidə mi nə mia kpɔ jìjɔ.¹ Ye i dɔ, ɲ cə gbəta bə nyə ɲ ka trɔ va mia gbɔ, i la dɔn ɲtikuku va o. ²Əo nə ɲ do ɲtikuku ranmə nə mi a, mə ε i a gbə tə na ɲ jìjɔ? Amə kə ɲ do ɲtikuku ranmə nɔ a, la gbə tə na jìjɔ ɲ a? ³Ənu hunna i dɔ i ɲ ɲrɔ wema dɪɪa mi: Nyə ɲ ji bə amə kə dɔ la na jìjɔ ɲ, nə ɲ va mia gbɔ awo na dɔn ɲ də ɲtikuku mə o. ɲ ka də miawo see ji bə: Nə ɲ lə jìjɔ kpəkɔ mə a, miacawo see i nɔ nə jìjɔ kpəkɔ mə. ⁴Əo vəvə səsə ganɲgan kidə aye gbando n'amə mə i ɲ lə, i lə ɲrɔ wema a dɪɪa mi kidə àdàci sugbɔ lə ɲkuvɪ mə; ɲ nyi bə ma sə do ɲtikuku ranmə nə mi i o, vɔ a, ɲ wə ənə i a sə dɛ rɔnrɔn ganɲgan kə ɲ wɔdɛ nə mi a disa i.

Pɔlu cə àgɔ kə amə kə zu i a

2 Nə amə dɛ dɔn ɲtikuku va a, ɲ nyi ənyə i ì dɔn ε va nɔ o, miawo see i ì dɔn ε va nɔ; vɔ a, mi ɲ ka kəkə toho nə ənyɔ a din o. ⁶Ənyɔ kə mia domə tɔ sùgbɔ la gbə nə amə a sun xoxo; ⁷ye i dɔ, mi cə ε sə kə e, i do ɲusən ranmə nə ε, nə ɲ ka dɔ ɲtikuku ganɲgan mə o. ⁸Ənə a, ɲ lə byɔ mi bə mia dɛ disa nə ε bə yewo rɔn ε. ⁹Ənu hunna i dɔ, i ɲ ɲrɔ wema dɪɪa mi; i la sə domi kpɔ bə mi sə nə ətonu lə ənu wo see

mə maa. ¹⁰ Amə kə mia cɔ àgɔ̀ dɛ kə a, nyə ca ma sə kə e. Ðo nə η cɔ àgɔ̀ sə kə amə a a, cagbə miawo tɔ i η sə kə e lə Kriso ηkɔ, ¹¹ cagbətɔ nə Rɛgba η ka dɔ lə mía ji o, dɔ mí dəsi ye susu wo nyɔ̀ngbin.

Pɔlu yi Trowasə

¹² Gàkəmə η va Trowasə i a do əŋə nyɔ̀ Kriso tɔ a, Àxotɔ wɔ i əmɔ hun η, ¹³ vɔ a, η lə bukrɔ mə dɛ taŋ, dɔ nyə η kprɔ nɔvinyə Titə o. Ye i dɔ, η kran Trowasə tɔ wo i di yi Masedwani.

Əjiɖuɖu kə lə Kriso mə a

¹⁴ Akprɔ dodo i jə nə Mawu, dɔ é dɔn nə mí gàdɛsyaɖə mə, i mía lə ye yomə to əjiɖuɖu hwa kə mə mí l'ədu kidə Kriso lə a mə. É dɛ nə Kriso disa nə amə wo to mía ji lə afisyafi, sigbə ceru kə ye hɔnhɔn gbandə afisyafi ənə. ¹⁵ Nyawo a, mí wɔ dɛ sigbə ənu hɔntə nyɔ̀ngbin kə Kriso sə na Mawu ənə. Mí nyi ənu hunna nə amə kə Mawu xɔgan awo, i gbə nyi nə amə kə lə bu awo. ¹⁶ Nə amə dɛwo a, mí nyi əku ye hɔnhɔn kə kprɔ nə amə yì əku a, nə amə kə kprɔtɔ awo a, mí nyi àgbè ye hɔnhɔn kə na nə àgbè a. Mə ε ka tə η wɔ èdɔ hunna mɔki? ¹⁷ Ðo mí η wɔdɛ sigbə amə sùgbɔ kə cɔ nə Mawu nyɔ a sə wɔ nə àjɔ ənə o, vɔ a, kə i nyi bə Mawu i dɔ mí dɪɖa a, mí xo nə nu lə àdòdomə lə ηkɔ nə ε lə dɛka wɔwɔ mə kidə Kriso.

Əgunùnù yeye

3 Mí gbə trɔ tɔ míadɛki kafukafu i a? Mí hian i la disa əkunnu dɛdɛ wema nə mi, sigbə aməɖəya wo ənə i a? Nɔmi mí a byɔ mi i a? ² Mianɖawo i nyi mía wema, i wo ηrɔ də mía jì wo mə, i amə wo see dəsi i, i hrən nə ε. ³ Əɛn, ə lə ganagana bə miawo i nyi wema kə Kriso ηrɔ i sə də asi nə mí a. Íj nyi koreci i ì sə ηrɔ ε o, vɔ a, Mawu àgbè

àgbè a ye Gbòngbònn i wo sà ñrò ε, ñ nyi akpako àkrètò wo ji i wo ñrò ε do o, vò a, wo ñrò ε dè àgbètò wo jìwo mæ.

⁴Kakadèji kà mí wòdè, lè Mawu gbò to Kriso ji a, i dò i mí lè nu ènè. ⁵Mí ñ ka tè nu bè mí wò èdò hunna lè míántawo ñusèn mæ o, ñusèn kè mi sè wò nà ε a, Mawu gbò i cò nò. ⁶Ye i wò i mí tè ñ nyi ègùnunu yeye a ye mäsèntò wo. Ègununu yeye a ñ karen dè èsè kè wo ñrò a ji o, vò a, Gbòngbònn kòkò ji i ì kanren do. Dò èsè kè wo ñrò a, amè i ì wu nò, vò a Gbòngbònn a àgbè i ì nanò amæ.

⁷Èsè kè wo ñrò dè akpako àkrètò wo ji a, y'edò i nyi na kprò amè yì ku, ganñkè èsè hunna ye kèkrè a, kò kèkè Izrayelèvi wo ñ tən kprò Moyizi ñkuvì mæ o, cagbè kèkrè kè lè kò lè ye ñkuvì mæ a tò. Vò a, kèkrè hunna ñ nò nò anyi diñdin o. ⁸Nè i nyi ènè a, Gbòngbònn kòkò y'edò ye kèkrè ñ na kò wu ènè a? ⁹Nè Èdò kè dòn nè àgbètò wo yì ku a wò kèkrè dè dò ènè a; nè èdò kè cò nè àgbètò wo sè trò amèjòjò lè Mawu ñkò a ñ na wò kèkrè dè wu ènè o mò? ¹⁰Kèkrè dèdèca tò ñ gbè nyi ènuḍèkèn lè ñkò nè Kèkrè ègbatò a o. Dò kèkrè ifyato wugan dèdèca tò tañ. ¹¹I nè ènu kè la nò anyi nè gàmè hwèdèka a wò kèkrè dè dò nè dè e, nè ènu kè la nò anyi kèkè sè yì a tò la nyi mò? ¹²Ñkuvìdòdò hunna i na mí kakadèji tañ. ¹³Mí ñ lè wò ènu sigbè Moyizi ènè o, ye i cò nò àvòn cònn ñkuvimè cagbè nè Izrayelèvi wo ñ ka kprò kèkrè kè ñ nò nè anyi diñdin a ye yìyì o. ¹⁴Vò a, wo cò ènu cònn wo ye, i wo ye ñ ka gbè tè kprò ènu o, i kèkè jè ègba a, nè wó lè hrèn ènu lè ègununu xoxo a ye wema mæ a, àvòn hunna gbè cònn aye dè nè wo. Amè kè lè Kriso mæ a dèkèn i wo dè nò àvòn a lè aye ji nò. ¹⁵Àdòdò i, kèkè jè ègba a, nè wo lè hrèn ènu lè Moyizi ye wema

mə a, àvòn dɛka cɔ nɔ aye nə wo.* ¹⁶ V̀ a, Mawunyo wema a nu bə:
 «Nə wo trɔva Àxotɔ gbɔ a, àvòn a dɛ nə ji i.» ¹⁷ Àxotɔ kə ənyɔ wo lə
 nu ləla a, i nyi Gb̀ngb̀n kɔkɔ, ləfi Àxotɔ Gb̀ngb̀n lə a, amədɛki si
 jəjə nɔnɔ leena. ¹⁸ Míawo see kə wo dɛ àvòn a ji i lə ŋkuvimə nɔ a,
 Amə wo kpɔ nə Àxotɔ ye ŋtikɔkɔ lə míamə sigbə əŋuməkpɔnu ənə.
 Ənə a, Àxotɔ kə nyi Gb̀ngb̀n a trɔ nə mí. Ə na nɔ i mia wɔ ye nɔnɔ
 mə dɛ, lə ŋtikɔkɔ kə na lə kɔ dɛji gasyagamə a mə.

Àd̀k̀ Gb̀ngb̀n mə tɔ

4 To Mawu ye xomənyɔnyɔ mə a, é dɔ èdɔ hunna mí; ye i dɔ əŋu
 íj ku mí o. ² Mí gbə ŋkpən nu kə wo wɔ nɔ l'ənuɔmə awo, kpɔ
 mí íj lə zan aye hizihizi o, kpɔ mí íj lə d'ətagù nə Mawunyo a o. V̀
 a, mí nu nə àd̀d̀do a lə gbəŋgba, ənə a, amə wo see nya nɔ l'aye mə
 lə Mawu ŋkɔ bə èdɔ hunna m̀ki wɔtɔ i mí nyi. ³ Nə əŋənyɔɛ kə mí
 lə do a do zubru a, amə kə ka dɔn awo dɛdɛ i a do zubru nɔ. ⁴ Amə
 hunna wo íj xɔsə o, dɔ Regba kə nyi mawu xixə əla tɔ a wɔ i wo ye
 ŋ gbə tə sə nə ənu gɔmə o. Ənə a, wo íj tə gbə kpɔ nə kəkrə kə co
 əŋənyɔɛ a mə o. Kəkrə hunna i nyi Kriso ye ŋtikɔkɔ, i Kriso a nyi
 Mawu ye nɔnɔmə. ⁵ Íj nyi míaŋtawo ŋə i mí lə do o, v̀ a, mí lə do
 əŋə bə Yesu Kriso i nyi Àxotɔ, i míaŋtawo mí nyi mia məsəntɔ cagbə
 Yesu tɔ. ⁶ Mawu nu bə:

«Kəkrə na dɛ də zubru mə.»

Ye kə i nyi amə kə wɔ i kəkrə dɛ də mía jiwo mə, nə mía dəsi ye
 kəkrə kə lə kɔ lə ŋkuvimə nə Yesu Kriso a. ⁷ V̀ a, míawo kə wɔ àd̀k̀
 Gb̀ngb̀n mə tɔ hunna dɛ a, mí wɔdɛ sigbə èko zè wo ənə, cagbətɔ

* **3:15** Moyizi ye wema i nyi bə Moyizi i ŋrɔ wema amatɔn ŋkɔtɔ əgu nunu xoxo
 a tɔ

wo a nya bə ɲusən ganɲan hunna a co Mawu gbɔ, ɲ co míagbɔ o. ⁸Wo xa mí l'əmɔ wo see nu, vɔ a, wo ɲ gùdù mí o, mí ɲ gbə nya nə mía wɔ ənu mɔ o, ganɲkə, mí ɲ cɔ mía ɲkuvɪ ɔɔɔ bu o, ⁹wó lə də aya nə mí, vɔ a, Mawu ɲ gbə nə mí ɔe o, wó cɔ nə mí gəjɛn, vɔ a, mí ɲ crɔn nɔ o. ¹⁰Ɛku kə Yesu ku a, lə mía ɲtiran mə ɔe tɛgbɛɛ, cagbətɔ nə ye gbɛ na ɔə ɔəkya disa lə mía ɲtiran mə. ¹¹Mí lə àgbɛ ɔe, vɔ a, ɲkəɲkə i wo jɪnɔ a wu mí, cagbə Yesu tɔ. Ɛnə a, Yesu yegbə ca la nyi ɔəɔə disa to mía ɲtiran kə ɔə la ku a mə. ¹²Ɛnə a, əku lə wɔ əɔɔ lə míamə, i àgbɛ lə wɔ əɔɔ lə miamə. ¹³Mawunyo wema a nu bə: «Ŋ xɔsə, ye i ɔɔ i ɲ xonu.» Lə aye xɔsə tɔ ɔəka a mə a, mía cawo mí xɔsə, ye i ɔɔ i mí lə xonu. ¹⁴Ɖo mí nya bə Mawu kə nyɔ Àxotɔ Yesu a la nyɔ mía cawo kidə Yesu, i a wɔ i mí kidə miawo, mía va nɔtə lə ɲkɔ nə ɛ. ¹⁵Cagbə miatɔ i ənu hunna wo see jɔ, nə amə kəji afənu Mawu tɔ lə kɔ do awo na lə sùgbɔ ɔəji, i əɔə kə amə wo la lə xo sə do akpə nə Mawu a, la lə jəji ɲkə ɲkə nə kafukafu Mawu tɔ.

Kafukafu mavɔ ye ɲkuvɪɔɔɔ

¹⁶Ye i ɔɔ əɲu ɲ ku mí o. Bari nə ənu kə mí nyi lə ɲtiran mə a lə danhən hɔɔəka hɔɔəka ca a, ənu kə mí nyi lə Gbɔngbɔn mə a na lə kpɔ ɲusən ɲkə ɲkə. ¹⁷Vəvə səsə kə mə mí lə ɔe ifya a, gàmə hwɛɔəka i mía nɔmə nɔ, vɔ a, é va na nə mí kafukafu ganɲan, i kafukafu hunna ə lɛ ɔe tɛgbɛɛ, i wugan mía vəvə səsə wo. ¹⁸Ɖo ɲ nyi ənu kə ɲkuvɪ lə kpɔ a ji i mí cɔ mía ye do ɔe o, vɔ a, ənu kə ɲkuvɪ ɲ kpɔnɔ o a ji i mía ye lə. Ɛnu kə ɲkuvɪ lə kpɔ a, ɲ nɔnɔ anyi o, vɔ a, ənu kə ɲkuvɪ ɲ lə kpɔ a i nɔnɔ anyi kəkə sə yì.

5 Ɖo mí nya bə nə wo dahən míanɲtiran kə nyi àgbəxɔ anyigbanji to a, Mawu wɔ àxo də səxo ɔe nə mí, i i nyi nɔxo mavɔ mavɔ, ɲ

nyi àgbèto ye lɔ i wɔ ɛ o. ²Ye i dɔ, mí lə salaro, ɔo əjro mí taŋ bə mía cɔ mía ɲtiran kə nyi səxo tɔ a do. ³Nə mí do e a, wo ɲ ka gbə kpɔ mí lə ama o. ⁴Do míawo kə kpɔtɔ lə àgbèxɔ anyigbanji tɔ əla mə a, mí lə salaro sigbə agban kpənkpən dɛ gɔmə i mí lə ənə, ɲ nyi bə mí ji a do lə ɲtiran anyigbanji tɔ kə mə mí lə a i o, vɔ a, ənu kə mí lə ji a, i nyi bə mía cɔ ɲtiran səxo tɔ a do dɛji, nə ənu kə lə agbə a na cɔ ənu kə l'ətə nə əku a sə mi. ⁵Mawu ɲta i wɔ mi dɛ ənə, nə mía kpɔ tɔtrɔ hunna mɔki, é na mí ye Gbɔngbɔn kə nyi kakadɛji ənu nyɔɲgbin kə i cɔ dɛ nə mí awo tɔ. ⁶Gàsyagamə i mí ka nə dɛji dɛ taŋ, ɔo nə mí kpɔtɔ lə àgbè lə ɲtiran əla mə a, ənyi bə mí lə àzɔgə dɛ nə Àxotɔ ye nɔxo nə. ⁷Xɔsə kə mi wɔdɛ a mə i mí l'agbə lə, ɲ nyi ənu kə mí lə kpɔ a mə i o. ⁸Ɛɛn mí ka dɛji dɛ taŋ, i ənu kə jro mía i nyi bə mía cɔ lə ɲtiran əla mə, i la ve nɔ àgbè lə Àxotɔ gbɔ. ⁹Vɔ a, nə mí nɔ àgbè lə ɲtiran əla mə a, nɔmi mí cɔ lə mə a, ənu kə l'ətaji a i nyi mía nyɔ Àxotɔ ɲkɔ. ¹⁰Do míawo see i ɔo a va Kriso ye kojodɔxo, i aməsyamə la xɔ ənu kə i wɔ gəkəmə i lə ye ɲtiran mə lə anyigban ji a ye fəntu, ə tə nyi ənyɔɛ nɔmi əvɔɛn.

Mí trɔjədu kidə Mawu to Kriso ji

¹¹Mí dəsi ənu kə bɔbɔ ɔo nə Àxotɔ nyi a, i mí lə ji bə amə wo na xɔ də míatɔ ji. Mawu dəsi mi nyɔɲgbin, i ɲ kpɔ bə lə miɲtawo ye mə a, mia cawo mi dəsi mí. ¹²Mí ɲ gbə lə ji a trɔ kafu míadəkɔ wo lə mia gbɔ o, vɔ a, mí ji a na əmɔ mi nə mia do bɔbɔ də mía ɲu. Ɛnə a, mia kpɔ ənyɔci kə mia na nə, amə kə cɔ nə ənu kə lə ɲkuvita wo sə wɔ nə àkɔ, i ɲ cɔ nə ənu kə lə aye mə awo sə wɔ nə àkɔ a o. ¹³Do nə mí nyi amə kə ətamə ɲ sɔgbə nɔ a a, Mawu i mí nyi i nɔ; kpɔ nə mí nyi amə kə ətamə sɔgbə nɔ awo a, mia wo i mí nyi i nɔ. ¹⁴Do, Kriso

ye r̀̀nr̀̀n d̀̀u l̀̀a m̀̀ia ji, i m̀̀i kad̀̀aji b̀̀a: am̀̀a d̀̀eka t̀̀t̀t̀ i ku d̀̀a am̀̀a wo see tam̀̀a a, ̀̀ǹa a, am̀̀a wo see i ku ǹ̀a. ¹⁵ ́́ ku d̀̀a am̀̀a wo see tam̀̀a, cagb̀̀a ǹ̀a am̀̀a k̀̀a l̀̀a ̀̀gb̀̀e awo ́́ ka gb̀̀a ǹ̀a ̀̀gb̀̀e ǹ̀a won̄tawo o, v̀̀d̀ a, wo a ǹ̀a ̀̀gb̀̀e ǹ̀a am̀̀a k̀̀a ku, i gb̀̀a n̄ỳo ǹ̀a wo a.

¹⁶ K̀̀a i n̄ỳi ̀̀ǹa a, co ifya, m̀̀i ́́ ka gb̀̀a c̀̀o ̀̀gb̀̀e t̀̀o ye s̀̀a kp̀̀o am̀̀a d̀̀a o, ǹ̀a m̀̀i c̀̀o ̀̀gb̀̀e t̀̀o ye s̀̀a kp̀̀o Kriso d̀̀e d̀̀eka a, m̀̀i ́́ ka gb̀̀a c̀̀o aye hunna s̀̀a kp̀̀o ̀̀e ifya o. ¹⁷ ́́ǹa a, ǹ̀a am̀̀a d̀̀a l̀̀a Kriso m̀̀a a, ̀̀e tr̀̀o ̀̀nu d̀̀o d̀̀o yeye: Ye zanzan xoxo t̀̀o wo vayi, i yeye awo va. ¹⁸ ́́nu hunna wo see a, Mawu gb̀̀o i wo co, ye i ẁ̀o i m̀̀i tr̀̀j̀e d̀̀u kid̀̀a e, to Kriso ji, ye i c̀̀o ̀̀d̀o d̀̀a asi ǹ̀a mi b̀̀a, m̀̀ia d̀̀n̄ am̀̀bu wo va, ǹ̀a wo a tr̀̀j̀e d̀̀u kid̀̀a e. ¹⁹ ́́o Kriso ji i Mawu to i tr̀̀j̀e d̀̀u kid̀̀a xix̀a a, kp̀̀o ́́ c̀̀o ́́kuv̄i d̀̀a ̀̀gb̀̀e t̀̀o wo g̀̀j̀j̀e ji o. ́́ c̀̀o t̀̀tr̀̀j̀e d̀̀u ye n̄ỳo a jajra d̀̀a asi ǹ̀a m̀̀i. ²⁰ M̀̀i n̄ỳi af̀̀o c̀̀o d'̀̀at̀̀a t̀̀o Kriso t̀̀o wo, Mawu ́́ta i l̀̀a ỳ̀o mi, to m̀̀i ́́ji: M̀̀i l̀̀a d̀̀a akp̀̀a ǹ̀a mi l̀̀a Kriso ́́k̀o m̀̀a b̀̀a mia tr̀̀j̀e d̀̀u kid̀̀a Mawu. ²¹ Kriso ́́ j̀̀e ̀̀g̀d̀ kp̀̀o o, v̀̀d̀ a, Mawu dro e m̀̀ia g̀̀j̀j̀e wo, ̀̀ǹa a, to Kriso ji a, Mawu c̀̀o m̀̀i tr̀̀z̄un am̀̀a j̀̀j̀o. ¹ ́́ǹa a, m̀̀iawo k̀̀a ẁ̀o ̀̀d̀o kid̀̀a Mawu a, m̀̀i l̀̀a bỳo mi b̀̀a mi ́́ ka gb̀̀a af̀̀enu k̀̀a mi x̀̀o l̀̀a Mawu si a d̀̀e gbale o. ² ́́o Mawu nu b̀̀a:

« K̀̀a ̀̀n̄ỳo ̀̀e gam̀̀a sun a, ́́ d̀̀o ̀̀to ̀̀wo,

i k̀̀a x̀̀d̀gan zan gb̀̀a sun a, ́́ d̀̀a al̀̀o ̀̀wo.»

6 ́́g̀a k̀̀a m̀̀a Mawu d̀̀o a i sun ifya k̀̀a; x̀̀d̀gan zan a i sun ifya a k̀̀a. ³ M̀̀i ́́ ji b̀̀a am̀̀a d̀̀e na kp̀̀o ̀̀n̄ỳo v̀̀en d̀̀a nu d̀̀a m̀̀ia d̀̀o ́́u o, ̀̀nu hunna i d̀̀o i m̀̀i ́́ l̀̀aji a n̄ỳi ̀̀f̀o kr̀̀enu ǹ̀a am̀̀a d̀̀a l'̀̀enu d̀̀a m̀̀a o. ⁴ V̀̀d̀ a, m̀̀i t̀̀e ǹ̀a kp̀̀o i d̀̀a ǹ̀a m̀̀ia d̀̀ekiwo disa l'̀̀enu d̀̀esyad̀̀e m̀̀a, b̀̀a m̀̀i n̄ỳi ̀̀d̀oẁo t̀̀o Mawu t̀̀o: M̀̀i d̀̀a ǹ̀a v̀̀ǹv̀a ̀̀nu s̀̀ùgb̀̀o, l̀̀a v̀̀ǹv̀a s̀̀es̀e wo m̀̀a, l̀̀a ̀̀nu co am̀̀a wo m̀̀a kid̀̀a l'̀̀enu k̀̀a co ǹ̀a ̀̀d̀ika ǹ̀a am̀̀a a wo

mə. ⁵Wo xo mí, wo tu mí də gàkpa mə, wo bɔ àhwà də mía ɲu, mí wɔ ədɔ sənɲu sənɲu wo, mí ɲ dɔn nə arɔn o, kpɔ mí ɲ tɛ ɖu nə ənu o. ⁶Ɛ lə ənə gbɔxɔ, mí ɖə nɔ disa bə Mawudɔ wɔtɔ i mí nyi to jìmə kɔkɔ mə, to ənunyanya mə, to jìgbɔɖi xɔxɔ kidə xomə nyɔnyɔ mə, to gbɔngbɔn kɔkɔ mə, to rɔnrɔn àdòdo tɔ mə; ⁷to àdòdo kə mí lə jra a mə, to Mawu ye ɲusən mə. Ɛnu jɔjɔ wɔwɔ i nyi àhwà wɔnu kə mí sɛ wɔ nə àhwà a, ye i mí gbə sɛ xɔ ɛta nə míadəkíwo lə àhwà mə. ⁸Wo ɖo nɔ búbù nə mí, wo gbə do nə ɲkpən mí, wo nu nə mía nyɔ nyɔngbin, wo gbə nu nə mía nyɔ vɔɛn, wo cɔ nə mí kpɔ vixòtɔ wo, ganɲkə àdòdo i mí lə nu. ⁹Wo kpɔnɔ mí sigbə amə kə wo ɲ dəsi ənə o, ganɲkə wo dəsi mí; wo kpɔ nə mí sigbə amə kə ka ku awo ənə, ganɲkə mí l'agbə ɖɛ; wo dɔn nə ɛto nə mí, ganɲkə wo ɲ wu nə mi o. ¹⁰Wo dɔn nə mí də ɲti kuku mə, ganɲkə mí kpɔ nə jìjò gadɛsyadə mə; wo kpɔ nə mí də ayatɔnɔ wo, ganɲkə mí wɔ i amə sùgbɔ trɔ àdòkùnɔ, wo kpɔ mí də amə ma wɔ ənu ɖə ɖɛ, ganɲkə ənu wo see i lə mía si.

¹¹Ɛxɔ vɛvə Kɔrentitɔ wo, mí nu xomə nyɔ nə mi. Mí rɔn mi taɲ. ¹²Míawo mí rɔn mi nyɔngbin, vɔ a, miawo i ɲ rɔn mí o. ¹³Ɛnə a, ɲ lə xonu nə mi sigbə əvinyə wo ənə, mi wɔ nɔ nə mí, sigbə mía cawo mí wɔ nɔ nə mi ənə, mi ɖo rɔnrɔn ganɲgan nə mí !

Mi hən aye də Maxɔsətɔ wo ɲu

¹⁴Mi ɲ ka do əha kidə maxɔsətɔ wo o, əka caca kee lə ənu jɔjɔ wɔwɔ kidə ənu majɔmajɔ wɔwɔ mə? Nɔmi kəkrə kidə zubru a tɛ ɲ nɔ ədu a? ¹⁵Kriso kidə Rɛgba a tɛɲ nɔ ədu a ? nɔmi ənyɔ kee lə xɔsətɔ kidə Maxɔsətɔ domə ? ¹⁶Ɛka caca kə e lə Mawusənxo kidə voduwo domə ? Ɖo Mawu agbə agbə a ye xɔ i mi nyi, sigbə Mawu nu i ɖɛ bə:

« Maa nɔ wo domə, i la zɔn lə wo domə.

Naa nyi wo Mawu, i wo a nyi tiin dunkɔn »

¹⁷Ye i dɔ a, Ɖtɔhonɔ bə:

« Mi co lə wo domə, nə mia nɔ àzɔgə nə wo,

mia lɔ ɲ ka tɔ ənu makɔ makɔ dɛ o, ənə a, maa xɔ mi.

¹⁸Maa nyi dàdà nə mi, i mia nyi əvi ɲucu kidə əvi nyɔru wo ɲ.

Nə i Ɖtɔhonɔ ɲusən see tɔ a nu a nə.»

7 Ɖxɔnyə vəvə wo, kə i nyi míawo i wo də əzə hunna wo nɔ a, mi na nə mía hən mía ɲtiran wo kidə mía lùvɔ wo də kòkòji, mía jə agbagba i la zan agbə kòkò sə to bùbù dɔ nə Mawu ji.

Pɔlu kpɔ jijɔ

²Mia jì mə na kɔ də mía ɲu, mí ɲ jə àgɔ də aməɔə o, mí ɲ vɔ aməɔə o, mí ɲ brə aməɔə dɔ o. ³Kə ɲ lə nu ənə a, ɲ nyi ɲ lə dɔhwe nə mi o; dɔ ɲ nu i nə mi dɛdɛca bə mi lə míaaji wo mə, i mí l'ədu nə əkugbə àgbəgbə. ⁴Ɖ dɛjì də mia ɲu taɲ, ɲ cɔ nə mi sə wɔ àkɔ taɲ, əjì mə fa nɔ ɲ, i əjì jɔ nə ɲ taɲ lə mía vèvə səsə wo see mə.

⁵Ɖo co gàkəmə mí va Masedwani a, mí ɲ kpɔ gbòngbòn dɛken o, mí sə vèvə arɔkpa arɔkpa wo, amə wo na lə wɔ ajrə kidə mí, i vònvɔn na lə aye mə dɛ nə mí. ⁶Vɔ a, Mawu kə fa nə əjì nə amə kə əɲu ku awo, fa əjì nə mí to Titə ye vava mə. ⁷Ɖ nyi ye vava dɛdɛ i fa əjì nə mí o, vɔ a, əjì kə mi fa nə ε ca lə mə. Sigbə mi jro vəvəɔə bə yewo a kpɔ ɲ a, ɲtikuku kə mə mi lə a, kidə sigbə mi l'əgbəsɔsɔ mə i la jə kumarin də əjinyə a, é nu i nə mí. Hunna wo i dɔ i ɲ gbə lə kpɔ jijɔ kpə e.

⁸Ifya a, nə wema kə η ηrɔ dɪɖa mi dɛdɛca a dɔn mi də ηtikuku mə a, η və əɲunyə o. Gàkəmə η kpɔ bə wema a dɔn mi də ηtikuku mə nə gàmə hwɛdɛka a dɛdɛ i və əɲunyə.* ⁹Vɔ a, ifya a η lə kpɔ jɪjɔ, η nyi ηtikuku kə mə η dɔn mi do a taɖo i o, vɔ a, ηtikuku a dɔ i mi trɔ jɪjɔ. Mawu ye jro i nyi ηtikuku kə mə mi nɔ a, ənə a, mí η wɔ ənuvɔɛn dɛ də mia ηu ənə. ¹⁰Ɖo nə wo nɔ ηtikuku kə nyi Mawu ye jro a mə a, ə cɔ nə amə trɔ jɪjɔ, i jɪjɔtɔtrɔ hunna a na nə amə xɔgan, i η gbə və nə amə ηu o. Vɔ a, ηtikuku kə mə xixə a dɔn nə amə do a, əku i ì kpɔ nə amə yì. ¹¹Ifya a, əjro Mawu tɔ i nyi ηtikuku kə mə mi nɔ a, i mi kpɔ ənu kə i na awo: Ɛɛn! mia ηtawo mi kpɔ sigbə mi co də ənu hunna kə jɔ a ji mɔ a, Sigbə mi j'əkumarin də miadəki wo ji mɔ a, sigbə mi sə vəvə mɔ a, sigbə mi bu Mawu mɔ a, sigbə mi jro i la kpɔ η mɔ a, sigbə mi bi də ənu wɔwɔ ηu dɔ a, sigbə mi jro i la dɔn əto nə amə kə wɔ ənuvɔɛn mɔ a. Mi dɛ disa to arɔkpa dɛsyadɛ mə bə xomə gbalə nɔ i yewo nyi lə ənu hunna kə jɔ a mə.

¹²Ye i dɔ, nə η ηrɔ wema dɪɖa mi a, η nyi cagbə amə kə wɔ ənu də àgɔ a, nɔmi amə kə wo wɔ ənu d'agɔ nɔ a tɔ i o. Vɔ a, nə mia vəvə də ənu də míatamə a na nyi dɛdɛ disa lə miadomə lə Mawu ηkɔ i dɔ.

¹³Hunna i dɔ i sigbə mi zan mɔ a, fa jì nə mí.

Sə kpə nə əjì mə kə fa nə mí a, mí gbə kpɔ jɪjɔ ganŋgan, cagbə jɪjɔ kə Titə kpɔ a tɔ, dɔ miawo see mi wɔ i ì ye yə vo. ¹⁴Ŋ kafu mi hwɛdɛka lə Titə ηkɔ, i nyə η dɪ ηkpən o. Vɔ a, sigbə mí nu nə àdòdo nə mi gàsyaɣàmə a. Nənə kə, sigbə mí kafu mi lə Titə gbɔ a ca nyi àdòdo. ¹⁵Ɛnə a, nə ì dɔŋu sigbə miawo see mi s'ətonu mɔ a, i gbə dɔŋu sigbə mi xɔ ε mɔ kidə bùbù, kidə kùkù kuku mɔ a, rɔnrɔn kə ì

ɔo nɛ mi a gbɛ jɛ nɛ ji kpɛ e. ¹⁶Ɖji lɛ jɔ ŋ bɛ, ŋ co maa ɔɛji dɛ mia ŋu l'ɛnuwo see mɛ.

Ɖnu jɔjɔ nɛ ɛhabɔɔ Jɛrizalemù tɔ

8 Nɔviwo, mí ji bɛ mia nya sigbɛ afɛnu Mawutɔ wɔ ɛɔ mɔ lɛ ɛhabɔɔ Masedwani tɔ wo mɛ a. ²Wo to vɛvɛ sɛsɛ sùgbɔ mɛ, ganɲkɛ wo jijo kpɔkpɔ gbɛ sùgbɔ taɲ. Hunna i dɔ, i wo nyɔ xomɛ i na ɛnu sùgbɔ, ganɲkɛ ayamɛnɔ ganɲgan wo i wo nyi. ³Ŋ lɛ ɔ'ɛkunnu bɛ wo na ɛnu sigbɛ wo sunji mɔ a, wo gbɛ na ɛ wugan sigbɛ wo sunji mɔ a, kidɛ wo ŋtawo jro. ⁴Wo kri mí taɲ, i byɔ bɛ mí a na ɛmɔ yewo ca, yewo a ɔo alɔ lɛ ɛnu nana kɛ wo ka sɛ dɛ alɔ xɔsɛtɔ kɛ lɛ Jɛrizalemù awo mɛ. ⁵Wó wɔ ɛ wugan sigbɛ mí ɔo ŋku mɔ a, wo cɔ woɔɔkiwo nɛ Àxotɔ jɛɲkɔ, kina ŋgbɛ a, to Mawu ye nujromɛ a, wo cɔ woɔɔkiwo sɛ nɛ mía cawo. ⁶Ye i dɔ, mí byɔ Titɛ vɛvɛɔ bɛ xomɛ nyɔnyɔ ɛɔ, hunna kɛ ji i jɛ lɛ miadomɛ ɔɛɔɔca a, na wɔ ɛ ɛnɛ sɛ yì vɔvɔ mɛ. ⁷Mi yì ŋkɔ taɲ l'ɛnu wo see mɛ: Lɛ xɔsɛ mɛ, lɛ nuxo xoxo mɛ, l'ɛnunyanɔ mɛ, lɛ vɛvɛ dɛ nɛ ɛnu arɔkpa arɔkpa wo mɛ, kidɛ lɛ rɔnrɔn kɛ mi ɔo nɛ mí a mɛ. Kɛ i nyi ɛnɛ a, mi yì ŋkɔ lɛ xomɛ nyɔnyɔɔɔ hunna ca mɛ.

⁸Ŋ nyi bɛ ŋ lɛ nu i sigbɛ ɛgbɛ ɔɔɔ ɛnɛ i o, vɔ a, ŋ nu vɛvɛ dɛ nɛ ɛnu amɛɔɔya wo tɔ nɛ mi, i la kpɔ bɛ mia rɔnrɔn kɛ mi ɔo a nyi àɔɔɔdo ma. ⁹Ɖo mi nya sigbɛ mía Xotɔ Yesu Kriso wɔ afɛnu nɛ mi a. Ya kɛ nyi àɔɔkunnɔ a, cɔ ɔɔkya sɛ wɔ ayamɛnɔ cagbɛ mia tɔ, i la do àɔɔkù nɛ mi to ye yamɛnɔ nyinyi mɛ.

¹⁰Ma nu ɛnu kɛ ŋ kpɔ dɛ ɛnyɔ hunna ŋu a nɛ mi: Ɖ nyɔ i ɛnu kɛ gɔmɛ mi jɛ a, mia ɔɔŋu dɛ e. Ɖo miawo i nyi amɛ jɛɲkɔtɔ kɛ tɔ ɛɔ a wɔwɔ a, ŋ nyi hunna ɔɔɔɔ i o, miawo i gbɛ nyi amɛ ŋkɔtɔ i sɛ ɔo

anyi kɔnmɛ. ¹¹Ifya a, ə jə bə mia wɔ ədɔ kə gɔmɛ mi jə a vɛ, sigbə mi ɔɔ əjro nyɔɛ i sɛ ɔɔ anyi a, mi gbə cɔ əjro nyɔɛ hunna mɔki sɛ wɔ ɛ yi vɔvɔ mɛ. Mi wɔ ɛ kidə ɔnu kə lə mia si a. ¹²Ɖo nə wo cɔ əjro nyɔɛ i sɛ na ɔnu a, ɔnu kə lə amə si a i Mawu kpɔ nɔ, i xɔ nə ɔnu nana a, ŋ nyi ɔnu kə ŋ lə amə si a, i ì kpɔ nɔ o.

¹³Ŋ nyi wo a cɔ ɔnu kə lə amə si a see sɛ də alɔ amə ɔɔya wo, i la va jə gbale i ŋ lə nu o, vɔ a, amə kə wo lə də alɔ a kidə amə ŋta tɔ vɛ na sɔ. ¹⁴Ifya kə ɔnu sùgbɔ lə mia si a, mi cɔ mia də alɔ amə kə ɔnu hian awo, ɔnə a, nə ɔnu ɔɔ va hian mia cawo gbəɔɔ, i wo cawo wɔɔɔ sùgbɔ a, wo a də alɔ mí. Sigbə amə wo see la sɔ mɔ a nə. ¹⁵Sigbə ɔnu kə wo ŋrɔ də Mawunyɔ wema mɛ a nu a nə, wo ŋrɔ bɛ:

« Amə kə lɔ sùgbɔ a,

ŋ kpɔ ɔɔɔ də ji o

amə kə lɔ hɔɔɔka a,

ŋ hwe də e o.

Titə kidə y'ehadɔwɔtɔ wo

¹⁶Akpə nə Mawu kə cɔ vɔvɔ də nə ɔnu kə lə míamə a mɔki də aye mɛ nə Titə, də mia ŋu. ¹⁷Titə rɔn mía yɔyɔ, wu ɔnə a, bɔbi də ɔnu ŋu kə lə si a ɔɔ, i ì cɔ gbəta zedɔka, i la va miagbɔ. ¹⁸Nɔvi kə əhabɔɔ wo see na lə kafu, cagbə əŋənyɔɔ jajra y'edɔ kə i wɔ nɔ a tɔ a, ye i mí ɔɔ ɔɔɔ mi kidə Titə. ¹⁹Ŋ nyi hunna ɔɔɔ i o, əhabɔɔ wo i ɔɔ ɔɔ bə na zɔn ɔmɔ kidə mí, nə mía wɔ xomənyɔnyɔɔɔ hunna, kə wo sɛ də asi nə mí, i à nyi kafu kafu nə Àxotɔ ŋta, i a gbə na i mía jronyɔɔ ca la nyi ɔɔɔ disa

²⁰Mí lə wə də arəkpa dəsyaqə, nə amə də ɲ ka va kɔ ənyə də nu də, əho sùgbə hunna kə wo sə də àsi nə mí a ɲu o. ²¹Mí jino a wə nɔ ənunɔyɛ, ɲ nyi lə Àxoto ɲkə dəqə o, vò a, lə agbətɔ wo ɲkə ca.

²²Mí dɔ mía nɔvi bulɔmə kidə wo dɪɪa mi; mí do e kɔ l'ənu sùgbə mə, i ì də nɔ disa gasyagamə bə ye də nə vəvə ənu, ifya a, cagbə kàkadəji gaŋgan kə ì wəɗɛ də mia ɲu a, ye vəvədə nə ənu gbə jəji. ²³Titə a, tiin kprɔdotɔ i ì nyi, i nyi tiin hadɔwɔtɔ lə miagbə, nɔvi dɛyawo kə kprɔ ɛ do awo a, aməɔɔdɪɪa əhabɔbɔ wo tɔ i wo nyi, i lə wə ədɔ nə Kriso ye kafu kafu. ²⁴Mi də disa nə wo bə mi rɔn wo nyawo, nə əhabɔbɔ wo na ka də ji, i nya bə àkɔ kə mí cɔ mi sə lə wə a, mía nyɔ jɔ.

Mawu rɔn nə amə kə na nə ənu kidə jìjò a

9 Alɔ kə wo ka də xɔsətɔ kə lə judee awo a, ɲ gbə hian bə ma ɲrɔ wema dɪɪa mi də ɲu o. ²Ɖo ɲ dəsi əjro nyɔɛ kə mi wəɗɛ a, i ɲ cɔ nə mi sə wə àkɔ lə Masedwanitɔ wo gbə, i na nu bə: "Nɔvi kə lə Akayi awo l'əgbəsɔsɔ mə i la na nə ənu amə cɔ kɔnɔmɛ" mia bibi də ədɔ ɲu də zozo ranmə nə amə sùgbə. ³Ɖ lə ənə gbɔxo ɲ dɔ nɔvi wo dɪɪa, nə àkɔ kə mí cɔ nə mi sə wə də ənu hunna ɲu a, ɲ ka nyi gbalə o. I ɲ ji bə mia sɔgbə sigbə ɲ nu i a. ⁴Nə ɲ nyi ənə o, nə ənyə kidə Masəɔdwanitɔ wo va, i kɔ bə mi ɲ l'əgbəsɔsɔ mə o, ɲkɔpən la va lə mí, i la lə mia cawo, də kaka dəji kə ɲ dɔ də mia ɲu a ɲu. ⁵Ye i dɔ ɲ kɔ bə ə jə bə ma byɔ cɔ nɔvi wo gbə, nə wo a jəŋkɔ ɲ va mia gbə, i wo a ləɲu də əjro nyɔɛ ye nu nana kə mi də y'ezə dɛdɛca a. Ɖnə a, ənunana hunna la l'əgbəsɔsɔ gbɔxo naa va, hunna a wo a kɔ bə mi na nə ənu kidə əjro nyɔɛ, ɲ nyi ənu kə wo kri mi nɔ a o.

⁶Mi ɔo la nya bə: amə kə do ənuku hɔɔkəka a, hɔɔkəka i ì jino, i amə kə do ənuku sùgbɔ a, sùgbɔ i ì jino. ⁷Ɛnə a, aməsyamə na na ənu sigbə ì cɔ gbəta mɔ lə ye jì mə a, ɲ ka nyi kidə ɲtikuku, nɔmi aməkikri o, ɔo Mawu rɔn nə amə kə na nə ənu kidə jìjò a. ⁸Mawu wɔ acɛ ɔɛ i la na ənunyoɛ wo see mi l'əgbɔsusumə. Ɛnə a, mia wɔ ənu ɔəsyadə kə ɔo la hian mi a wo see ɔɛ gadəsyadə mə, i à sùgbɔ lə mia si, i mia zan nə ε nə ədɔ nyɔɛ ɔəsyadə. ⁹Sigbə wo ɲɔ ε ɔɛ lə Mawunyo wema mə a, ye i nyi:

«Ɛ na ənu ayaməno wo sùgbɔ

y'ənujɔɔ wɔwɔ lɛ ɔɛ tɛgbɛɛ.»

¹⁰Mawu kə na nə ənuku ənudotɔ, i na nə ənuɔɔɔɔ i ì ɔu nɔ a, la na ənuku kə hian mia wo see mi, i a sùgbɔ, i à wɔ i mia xomənyɔnyɔ la na əku sùgbɔ. ¹¹Mi a jə àdòkù l'ənusyanu mə, i la sə wɔ xomənyɔnyɔ dɔ wo see, i amə wo la də akpə nə Mawu cagbə ənu nana miatɔ kə mía vɛ cɔ nə wo a. ¹²Ɖo ənu nana hunna y'edɔ a, ɲ nyi alɔ dədə nə xɔsɔtɔ wo ɔəɔə i o, é gbə dɔ nɔ i akpə dədə nə Mawu sù n'əgbɔ də ji. ¹³Ɛdɔ hunna la cɔ ənu kə mi nyi a disa, i amə wo la kafu Mawu, cagbə ətonu kə mi sə nə ε, i ɔə nə xɔsə kə mi ɔo nə əɲənyɔɛ Kriso tɔ a disa a. Wo a gbə kafu Mawu ɔo sigbə mi nyɔ xomə i ma nə mia dɔku wo kidə wo, kidə aməɔɛya wo ca a. ¹⁴Ɖo afənu sùgbɔ sùgbɔ kə Mawu na mi a, i dɔ i wo xo nə əɔə nə mi kidə rɔnrɔn ganɲan. ¹⁵Akpə i jə nə Mawu nə y'ənu nana kə kro i wo ɲ ka tə ɲ sə jrə də ənu ɔə ɲu a o.

Pɔlu j'ækumarin dɛ y'edɔ ji

10 Ɛnyɛ nta Pɔlu, η lɛ byɔ mi to Kriso ye xomɛ fafa kidɛ ye xomɛ nyɔnyɔ mɛ, ɛnyɛ kɛ nyi amɛ fafa nɛ η lɛ mia domɛ, i na nyi amɛ wɔ adan nɛ η lɛ afibu a: ²η dɛ akpɛ nɛ mi, mi η kaa wɔ nɛ η va miagbɔ a, ma wɔ adan dɛ mi o. Do η lɛji a wɔ adan dɛ amɛ kɛ bu nɔ bɛ ηtiran ye toto i mɛ kprɔ nɔ do i sɛ wɔ nɛ ɛnu awo. ³Nyawo a, àgbɛtɔ wo i mɛ nyi, vɔ a, mɛ η lɛ cɔ àgbɛtɔ ye zanzan sɛ lɛ wɔ àhwà o. ⁴Àhwà wɔnu kɛ mɛ sɛ lɛ wɔ àhwà awo η nyi àgbɛtɔ wo tɔ o, vɔ a, àhwa wɔnu kɛ wo ηusɛn cɔ Mawu gbɔ, i wo sɛ mu nɛ ègri sɛnɔ sɛnɔ wo a i. Mɛ cɔ nɛ wo sɛ gban nɛ susu masɔgbɛ wo see, ⁵kidɛ àkɔ wɔwɔ ye nuxo dɛsyadɛ, kɛ grɔn nɛ ɛmɔ nɛ, amɛ wo η ka dɛsi Mawu a. Mɛ lɛ nɔ susu dɛdɛsyadɛ d'ɛga, i na dɔn wo nɛ wo a s'ɛtonu nɛ Kriso. ⁶Mɛ l'ɛgbɛsɔsɔ mɛ dɛ, i nɛ mi s'ɛtonu nɛ Kriso nyɔnɔgbin a, mɛ a dɔn ɛto nɛ amɛ kɛ gbɛ ɛtonu sɛsɛ awo see.

⁷ηkuvɛ ta i mi kprɔ nɛ ɛnu awo lɛ dɛdɛ. Nɛ amɛdɛ ka dɛji bɛ ye a nyi Kriso tɔ a, amɛ a na nya bɛ sigbɛ ye nyi Kriso tɔ a, nɛnɛ kɛ mɛa cawo mi nyi Kriso tɔ a nɛ. ⁸I bari nɛ η wɔ àkɔ diigbɛ hwɛdɛka a, cagbɛ acɛ kɛ Àxotɔ na mɛ a tɔ a, mɛ wɔ ε nɛ mia ηkɔ yìyì lɛ xɔsɛ mɛ i, η nyi nɛ mia cɔncrɔn o, ηkprɛn η ka lɛ η o. ⁹Nyɛ η lɛji bɛ ma wɔ sigbɛ vɔnvɔn i η lɛ do nɛ mi, kidɛ tiin wema wo ɛnɛ o. ¹⁰Nyawo a, amɛ wo nu nɔ bɛ: «Ɛnyɔ kɛ i ηrɔ nɔ dɛ ye wema mɛ awo wɔ nɔ ηusɛn dɛ, i gbɛ wɔ nɛ kprɛnkprɛn mɛ dɛ. Vɔ a, nɛ yɛnta lɛ miadomɛ a, η wɔ nɛ ηusɛn dɛ dɛ o, i ye nuxo xoxo ca η wɔ nɛ kprɛnkprɛn mɛ dɛ dɛ o.» ¹¹Amɛ kɛ lɛ xo nuxo hunna a, na nya bɛ ɛnyɔ kɛ mɛ nu nɔ

də mía wema wo mə gàkəmə mí l'azògə a, ye i mía gbə dɛ disa nə mi to mía nu wɔwɔ wo mə gàkəmə mia va miagbɔ a.

¹²Ɖo mí ɲ ka doji kəkə, i cɔ míadɛkiwo sɛ sɔ kidə aməɖə, nɔmi mía jrə míadɛkiwo də amə kə cɔ nə woɖɛkiwo sɛ wɔ akɔ a ɲu o. Ɖnumanyatɔ wo i wo nyi, ɖo wo ɲtawo i wɔ nɔ wonu jrənu, wo jrə nə woɖɛkiwo də woɖɛkiwo ɲu. ¹³Míawo mí ɲ ka wɔ àkɔ zən l'axo ɲu o. Ɖɔ kə Mawu cɔ də asi nə mí a, lefi ì bə mía wɔ ɛ jə a, leena i mía wɔ àkɔ nɔtə do, ye i wɔ, i mí va kəkə mia gbɔ. ¹⁴Kə mí va miagbɔ a, mí ɲ wɔ əɖɔ zən lə mía rixo ɲu o. Ɖo mí va kəkə miagbɔ, i hən əɲənyɔɛ Kriso tɔ va nə mi. ¹⁵Mí ɲ wɔ nə ənu zən l'axo ɲu o, mí ɲ cɔ nə əɖɔ kə aməbulɔmə wɔ a sɛ wɔ àkɔ o, wu ənə a, mí lə ɖo ɲku bə mia xɔsə na cin, nə mía gbə wɔ əɖɔ kə wu əgan ənə a lə miadomə, sɛ zɔn də rixo kə Mawu ɖo nə mía ji. ¹⁶Hunna ɲgbə a, mí cɔ mía do Ɖɲənyɔɛ a yì əkan kə lə mia ɲgbə awo mə, ɖo mí ɲ ləji a cɔ əɖɔ kə aməbulɔmə wo wɔ lə wo dɔ wo mə a sɛ wɔ àkɔ o.

¹⁷Wo ɲɔ bə:

"Nə amə dɛ ka wɔ àkɔ a,

na cɔ ənu kə Ɖtɔhonɔ wɔ a sɛ wɔ àkɔ".

¹⁸Ɖ nyi amə kə lə ka fu ɖeekya a, i nyi amə nyɔɛ lə Àxotɔ ɲkɔ o, amə kə Àxotɔ kafu a i nyi amə nyɔɛ.¹Ɖ ji bə mia rɔn nə ma nu cukunɔ nyɔ əla hweɖeka nə mi. Nyawo i, mi rɔn ma nu i nə mi ! ²Ɖ hwanəɲu də mia tamə; əɲuhwanhwan hunna a, Mawu gbɔ i ì cɔ. Ɖo mi wɔɖe sigbə tugbeje lə alɔji kəkɔ ənə, i ɲ də əzə nə ɲucu ɖeka tɔtɔ bə maa cɔ mi ɖə nə ɛ, ɲucu hunna i nyi Kriso. ³Vɔ a, ɲ lə vɔnɔn bə, sigbə mi l'ədu kidə Kriso ɖe lə əgbəjinɔnɔ kidə lə ənu kəkɔ wɔwɔ mə a, ənuɖə ɲ ka va d'aya nə mia ye, nə mi a gbə Kriso ɖe, sigbə

Ɛvə daci dɛkia dɛ, i ɛdan cɔ ayə sɛ brɛ e dɛ mɛ ɛnɛ o. ⁴Nɛ amɛdɛ
 va nu, Yesu bulɔmɛ y'ɛnyɔ nɛ mi, i ì to ɛvo nɛ Yesu kɛ y'ɛnyɔ mí nu
 nɛ mia, mi rɔn nɛ wo nyɔ nyɔngbin, i mia nɔ nɛ gbɛsɔsɔ mɛ dɛ, i la
 xɔ nɛ gbɔngbɔn bulɔmɛ kɛ to ɛvo nɛ, gbɔngbɔn Mawu tɔ kɛ mi xɔ a,
 i la gbɛ xɔgbɛ nɛ ɛnyɛnyɛ kɛ to ɛvo nɛ kɛ mi xɔ a. ⁵Amɛ hunna wo
 kɛ mi sɛ yɔ nɛ bɛ, wo nyi amɛdɔdɔda ganngan wo a, nyɛ ɲ bu bɛ ɲ
 nyi, ɛnu cukuvi nɛ wo lɛ, ɛnuɔkɛn mɛ o. ⁶Wo cɔ wo a nu bɛ nyɛ ɲ
 nya nuxo xoxo nyɔngbin o. Vɔ a, wo ɲ ka tɛ nu bɛ, nyɛ ɲ dɛsi ɛnu
 o; dɔ mí dɛ e disa nɛ mi nyɔngbin, to ɛmɔnu kpɔkpɔ awo see mɛ,
 l'ɛnu wo see mɛ. ⁷Gakɛmɛ ɲ do ɛnyɛ nyɛ Mawutɔ a nɛ mi a, ɲ do e
 nɛ mi gbale , ɲ cɔ dɛkinyɛ hwe, i la cɔ mi cin. Ɛnu hunna kɛ ɲ wɔ a,
 ɛnuvɔɛn i a? ⁸Ʋ fyɔ ɛhabɔbɔ bu wo, i xɔ ɛnu kɛ hian ɲ awo lɛ wo si,
 i na sɛ lɛ wɔ ɛdɔ nɛ mia wo. ⁹Gakɛmɛ ɲ lɛ miagbɔ, i lɛ ɛhian mɛ a,
 tiin gban ɲ kpɛn amɛdɛ o, dɔ, nɔvi kɛ cɔ Masɛdwani va wo hɛn ɛnu
 kɛ ɲ hian awo va ɲ. Ʋ hɛn dɛkinyɛ, nɛ nyɛ ɲ ka va nyi agban i lɛ
 ɛkɔji nɛ mi, lɛ ɛnuɔdɛ mɛ o, i na a gbɛ lɛ hɛn dɛkinyɛ nyɔngbin ɛnɛ.
¹⁰To adodo Kriso tɔ, kɛ lɛ nyɛ mɛ a ji a, ɲ lɛ nu nɛ mi bɛ: Amɛdɛ
 ɲ ka tɛ grɔn ɛmɔ ɲ bɛ nyɛ ka nu ɛnu hunna kɛ ɲ sɛ wɔ nɛ àkɔ a lɛ
 Akayi kan a see mɛ o. ¹¹Nukee dɔ, i ɲ nu ɛnɛ ? Nyɛ ɲ rɔn mi o i dɔ
 a? Mawu nya bɛ ɲ rɔn mi! ¹²Ɛnu kɛ ɲ lɛ wɔ a, maa gbɛtrɔ lɛ wɔ ɛ,
 ɛnɛ a, amɛ kɛ lɛ ji ɛmɔ i la jra ajɔ nɛ wɔdɛkiwo, i la nu bɛ yɛwo lɛ
 wɔ ɛdɔ arɔkpa dɛka a, kidɛ mí mɔki awo a, ɛnu kɛ ɲu wo a sɛ dɛ do
 a, naa tu y'ɛmɔ dɛ wo. ¹³Amɛ hunna wo a, vixomɛdɔdɔda i wo nyi,
 amɛblɛdɔtɔ wo i wo nyi, wo fru nɔ amɛ, i na cɔ nɔnɔmɛ amɛdɔdɔda
 Kriso tɔ wo tɔ. ¹⁴Ɛnukpaca amɛ dɛ ɲ lɛna o, dɔ, Rɛgba ɲta fru nɛ
 amɛ, i na cɔ Mawuɲɛdɔtɔ kɛkrɛnɔ ye nɔnɔmɛ. ¹⁵Ɛnukpaca amɛ dɛ

η λῆνα, βᾶ ye māsḗntō wo na fru amā, i la cō nōnōmā amāsḗntō jōjō wo tō o. Vð a, sigbā wo a vō mō a, la sðgbā kidā ḗdō kā wo lā wō a.

Vəvə kə Pəlu sə lə aməðəɖiɖə də mə a

11 1) ɖbā lə nu i, aməðə η ka cō η sə kpō cukunō o, nə i nyi ənə i mi bu i do əhun, mi xō η də cukunō ənə, nə nyə ca, ma tə η wō àkō hwəðeka. ¹⁷Nuxo kə η lə xo ifya a, nyə η lə xo e sigbā Àxotō jro mō a o, vð a, η lə xo e sigbā cukunō ənə. Ðo η ka də ji bə η kpō ənu kə maa sə wō àkō a.. ¹⁸Ðo amə sùgbō buwo, na kpō susu àgbètō tō do, i na lə wō àkō, cagbā hunna tō a, nyə ca maa wō àkō. ¹⁹Mi ɖo nə əto, ətagomə masəgbəno wo nyō kidə jìjð, gbðxo ηnunyatō i mi nyi. ²⁰Mi rōn nō i, wo kpā nə ace nə mi sigbā hwasi wo ənə; mi rōn nō, i wo xo nə mi ɖu; mi rōn nō i wo fyō nə mi, i xō nə mianu wo see; mi rōn nō, i wo kpō nō ətamə nə mi; mi rōn nō, i wo xo nə ηkuvi mə nə mi. ²¹Ənyō a, yə nunu lə wō ηkpən η: Mía wo mí η wō ηusən ɖə l'ənu hunna mə o. Gannkə a, nə aməðə doji i cō ənuðə sə wō àkō a, ənyə ca maa doji i cō ənu hunna sə wō àkō. (1) lə xonū sigbā cukunō i η nyi ənə) ²²Í nyi Èbretō, i wó nyi a ? Nyə ca η nyi Èbretō. Í nyi Izrayelə vi, i wo nyi a ? nyə ca η nyi Izrayelə vi. Í nyi Ablaxamu ye jijimə vi wo, i wo nyi a ? Nyə ca η nyi Ablaxamu ye jijimə vi. ²³Í nyi Kriso y'əðəwətō, i wó nyi a ? Ifya, ma xo, cukunō nuxo: nya η nyi Kriso y'əðəwətō wu wo. 1) wō ḗdō sənḡu sənḡu wu wo; wo lə nə η, də gakpamə wu wo; wo xo nə η wu wo; η jə afōku əku tō wu wo. ²⁴Jifuwo xo η, zəgbanciasiɖəke (39) də zətən ji. ²⁵Wo xo η kidə əkpō, də zətən ji; wo da əkpe i a sə wu η zəɖəka də zəɖəka ji; zətən i ətəjihun frigban də η. 1) nō axu mə, nə ηkəkə ɖəka kidə əzan ɖəka. ²⁶Lə tiin mō zòzòðn sùgbō sùgbō awo mə a, η to àfōku mə, lə ətō wo

mə; η to àfɔku mə, lə frafitɔ wo mə; i to àfɔku mə, lə tiin dukɔn yemə wo mə; η to afɔku mə, lə amə kə ɲ nyi jifu awo mə; i to àfɔku mə, l'ədugan wo mə; η to àfɔku mə, lə zogbɔji; i to àfɔku mə, l'axu mə; η gbə to àfɔku mə, lə amə kə xonə əvi bə yewo nyi nɔvi xɔsətɔ awo mə. ²⁷ Ɔ wɔ ədɔ vaɖi vaɖi wo, i jə tətəkɔ sənɲsənɲ wo mə, nyə η tə dɔn nə arɔn gaɖəwo mə o; fifə lə η, i əsigɔmə tən η, i gəɖəwo mə a, ma gbɔjen i na bra ənù, vùvɔ də nə aya η; ənu kə maa do də goto a hian nɔ η. ²⁸ Sə kpə nə ənu kə nyə η hrən awo a, ənu kə gbə lə vənəɖə η a, i nyi bükɔ kə η ɖo nɔ ɲkə ɲkə də əhabɔbɔ awo see ɲu a. ²⁹ Ɔnə a, nə aməɖə gbɔjɔ a, ənyə ca η gbɔ nə jɔ, nə aməɖə j'agò a, ə nyi nə vənə səsə η sùgbɔ. ³⁰ Nə i byɔ bə, ma wɔ àkɔ a, tiin gbɔjɔ gbɔjɔ i la dɔ i maa wɔ àkɔ. ³¹ Mawu, mía xotɔ Yesu Kriso ye Dada, kə jə nə kàfù kafu kəkə sə yi mavɔ a, nya bə nyə ɲ lə xovi o. ³² Gàkəmə, η lə Damasə a, ədugan kə cɔ əfyɔ Arətəsə ye fɔ sə də ətə a, cɔ sɔja wo d'ədugan a y'əhɔngbo wo see ji, nə wo a lə η. ³³ Vò a, wo cɔ η də kisi mə, to feteri kə wo ɖə, də əgri kə wo sə xa ədu a ɖɛ a ɖəka mə, do də əgri a y'əɲgbə; sigbə η si nə ε mɔ a nə.

Ɔnu kə Mawu ɖə disa nə Pɔlu awo

12 Ɔ jə i, ma wɔ àkɔ a? Ɔ ɲ nyɔ o! ganɲkə ifya a, ma xo nuxo də, ənu kə Àxotɔ wɔ i η kpɔ awo kidə ənu kə i ɖə disa η a wo ɲu. ² Ɔ dəsi ɲucu lə Kriso mə ɖeka, i əxo aməwienə kə a, Mawu cɔ ε yì jɲɲkɔri amətɔn* a tɔ mə, yə ɲtiran mə i ì zɔn sə yì a? nyə ɲ nya o, nɔmi ɲ zɔn ye ɲtiran mə sə yì a? nyə η nya o. Vò a, Mawu i nya ε. ³ Nyawo i! Ɔ dəsi ɲucu hunna a. Ye ɲtiran mə i ì zɔn sə yì a? nɔmi ɲ zɔn ye ɲtiran mə sə yì a? Nyə η nya o. Vò a, Mawu i nya ε. ⁴ Mawu cɔ

* 12:2 Mawu ye nɔxo i nyi jɲɲkɔri amətɔn a tɔ lela.

ε yì ye nɔxo, i ì sè ɔnyɔ kə wo ɲ ka tə ɲ nu a o, ɔnyɔ kə wo ɲ na ɔmo àgbèto dɛken bə na nu a o leena. ⁵Naa wɔ àkɔ də, hwenye hunna y'ətamə; vò a, nyə ɲ ka wɔ àkɔ, də dəkinyə ətamə o, tiin gbɔ̀jɔ̀gbɔ̀jɔ̀ wo dɛdɛ i la dɔ i maa wɔ àkɔ. ⁶Do nə ɲ ji i la wɔ àkɔ a, nyə ɲ na nyi cukunɔ o, na a nu adodo. Ye i dɔ nyə ɲ rɔn nɔ i wɔ nɔ àkɔ o, dɔ nyə ɲ ji nɔ bə, amədɛ na wɔ susu dɛ dɛ də ɔɲunyə, nə a wugan susu kə i wɔ dɛ də ɔnu kə i kpɔ, i ɲ lə wɔ, kidə ɔnu kə i sə, i ɲ lə nu a ɲu o.

⁷Ye i dɔ, nə akɔ wɔwɔ ɲ ka dɔ tiin gbə mə, cagbə ɔnu ganɲgan ganɲgan hunna wo kə Mawu dɛ disa ɲ a tɔ a, É cɔ vəvə səsə dɛka də ran mə ɲ; i ì wɔdɛ sigbə Rɛgba ye ɲədoto ɔnə, i ì xo nə ɲ, i sə tu àkɔ wɔwɔ mɔ də ɲ. ⁸ɲ byɔ Àxoto zətɔn, bə na xɔ ɲ lə vəvə səsə hunna mə. ⁹É nu ɲ bə: «Tiin fənu sun ɔwo, tiin ɲusən dɛ nə dəkia disa lə gbɔ̀jɔ̀gbɔ̀jɔ̀ gàmə.» Ye i dɔ, ɲ l'əgbəsɔsɔ mə, i la cɔ tiin gbɔ̀jɔ̀gbɔ̀jɔ̀ wo sə wɔ àkɔ, nə Kriso yə ɲusən na nɔ ɔnyə mə. ¹⁰Cagbə hunna tɔ a, ɔji jɔ nə ɲ lə gbɔ̀jɔ̀gbɔ̀jɔ̀ wo mə, lə ɔzu wo mə, lə ɔnu co amə wo mə, lə aya də nə amə wo mə, lə vɔnɔvɔn wo mə. Éji jɔ nə ɲ lə ɔnu hunna wo, kə mə ɲ to nɔ awo, cagbə Kriso tɔ a, dɔ gəkəmə ɲ gbɔ̀jɔ̀ a, ɔgà hunna mə i ɲ kpɔ nə ɲusən.

Éjì lə xo nə Pəlu də Kɔrentitɔ wo ɲu

¹¹ɲ trɔzun cukunɔ vɔ, miawo i dɔn ɲ də mə, miawo i dɔ la kafu ɲ gbɔ̀xo. Bari nə nyə ɲ na bə nyi, ɔnuɔdɛ o a, nyə ɲ nyi amə cukuvi l'ɔnuɔdɛken mə, nə amə kə mi kpɔ nɔ bə, wo nyi aməɔdɔɔɔ ganɲgan awo o. ¹²Dəsi kə dɛ disa bə ɲ nyi aməɔdɔɔɔaawo i nyi dɛdɛ disa lə miadomə. Wo i nyi: jìgbɔ̀dɔ̀ xɔxɔ lə tətəkpɔ wo see mə, dəsi ɔnujɲɲu tɔ wo, amrimanu wo kidə ɔnujɲɲu wo. ¹³Énu kee i, ɲ wɔ nə ɔhabɔ̀bɔ̀

dəyawo, i nyə ɲ wɔ nə mi o, zən lə àgbàn kə, nyə ɲ nyi, l'əkɔji nə mi a ɲu o ? Àgɔ̀ hunna kə ɲ jə də mia, mi sə kə ɲ. ¹⁴ Ɛnyə i gbə l'əgbəsɔsɔ mə dɛ, i la va miagbɔ zətɔn a tɔ kə, nyə ɲ ka dɛ gbə nyi àgbàn i nɔ əkɔji nə mi o, dɔ nyə ɲ lə ji mia dɔku wo o, miɲta wo i ɲ lə ji. Nyawo a, ɲ nyi əviwo i la bɔ, àdɔku dɛ nə wo məjitɔ wo o, vɔ a, wo məjitɔwo i la bɔ àdɔku dɛ nə wo. ¹⁵ Ɛnya a, a nyi jìjò ɲ bə ma zan ənu kə ɲ wɔdɛ a see, kidə dəkinyə ɲta, i la sə kpədə mia ɲu. Sigbə ɲ rɔn mi dɔ ənə a, rɔnrɔn kə hwe a i mia dɔ ɲ a ? ¹⁶ Nyawo a, mi rɔn bə nyə ɲ nyi àgbàn i lə kpən mi o. Vɔ a, amədɛ wo la nu bə, ɲ cɔ aye aməbrədu tɔ də ɲkɔ, i cɔ vixɔ sə dɔ fecə nə mi, i mi jə mə. ¹⁷ Ɔ xo mi dɔ, to amə kə ɲ dɔ dɪdɪ miawo dɛ ji a ? ¹⁸ Ɔ byɔ Titə, bə na va miagbɔ, i ɲ dɔ, yə kidə nɔvi kə y'ənyɔ ɲ nu nə mi a və dɪdɪ. Titə xo mi dɔ a ? Ɛnyə kidə Titə a, ɲ nyi susu dɛka a i mí lə zan, i gbə lə cɔ əmɔ dɛka a a ? ¹⁹ Co xoxo a, mia lə bubə mí lə xɔ míadəkíwo ta lə mia ɲkɔ i a e ? Ɔo, mí ɲ lə xɔ, əta nə míadəkíwo o. Mí lə xonu lə Kriso mə, lə Mawu ɲkɔ. Mía xɔ vəvə wo, mí lə nu ənyɔ hunna wo see nə mi, i la sə kpə də miɲu, nə mia ɲkɔ yìyì lə xɔsə mə. ²⁰ Ɔo, ɲ lə vɔnɔn bə, nə ɲ va a, nyə ɲ ka kpɔ mi, sigbə ɲ jro ɲ mɔ a o. Nə miacawo mi ɲ ka va kpɔ ɲ sigbə i jro mi a o. Ɔ lə vɔnɔn bə ajrə wɔwɔ, əɲuhwan wo, xoməfyen, adɪka dɛdɛ wo, amə lɔlɔ wo, vixɔ xoxo, àkɔ wɔwɔ kidə ənu hannya hannya wɔwɔ wo la lə miadomə. ²¹ Ɔ lə vɔnɔn bə, nə ɲ gbə trɔva miagbɔ a, Mawu la cɔ ɲ hwə lə mia ɲkɔ; i naa fan avin də amə sùgbɔ sùgbɔ kə jə àgɔ̀ dɛdɛca, i wo ɲ trɔ gbə ənu xoɔxɔdu wɔwɔ, əhasi wɔwɔ; kidə àgbə xoɔdu xoɔdu kə wo zan awo ta.

Aye cɔ də ənu ji nə amə cingbətɔ wo kidə aməcici wo

13 Ɔwɔ zətɔn a tɔ, i η gbɔnɔ miagbɔ kə. Sigbə Mawunyɔ wəma nu i a, " Kəngbɔxo wo a co kojo nə amə dɛ a, wo dɔ a dɔ ətɔ əkunnu dɛdɛ, amə aməvə nɔmi amə amətɔn tɔ." ²Ŋ nu i nə mi, gəkəmə η va miagbɔ zəvə a tɔ a, ifya, kə nyə ɲ lə miagbɔ a, η gbə trɔ lə nu i nə amə kə jə àgɔ dɛdɛca a wo, kidə amədəya wo see. Ifya kə maa trɔ va miagbɔ a, nyə η ka kpɔɛ i nu i kidə amədɛkɛn o. ³Kə i nyi bə, mi lə ji dəsi kə disa bə Kriso xo n'ənu to əjinyə a. Kriso η wɔ gbɔjɔgbɔjɔ y'enu dɛ lə miadomə o, vɔ a, ɲusən kə ì wɔdɛ a i ì dɛ nɔ disa lə miadomə. ⁴Nyawo i, wo kran ε də aticoga ji, lə ye gbɔjɔgbɔjɔ mə, vɔ a, é lə àgbè lə Mawu yə ɲusən mə. Cagbə dɛka wɔwɔ kə mə mí lə kidə a tɔ a, mía cawo, mí gbɔjɔ. Vɔ a, mía a va nɔ àgbè kidə e, to Mawu ye ɲusən kə la wɔ ədɔ va miagbɔ a mə.

⁵Mi do miadɛkiwo kpɔ, i kijə miadɛkiwo yə mə kpɔ, bə mi lə xɔsə mə ma. Nɔmi, mi ɲ nya bə Yesu Kriso lə miadomə ə a ? Nə mi ɲ nya ənə hun, mi gəjen lə miadɛkiwo dodokpɔ a mə. ⁶Vɔ a, η xɔsə bə, mia nya bə, míawo a mí ɲ gəjen lə dodokpɔ a mə o. ⁷É l'ənə gbɔxo, mí lə xodɛ nə Mawu bə mi ɲ ka wɔ ənuvɔɛn dɛkɛn o. Mía jro ɲ nyi bə amə wo, na bubu bə mí di nə dɔdɔkpɔ a i o, vɔ a, mía jro i nyi bə mía kpɔ i mia lə wɔ ənyɔɛ, bari nə i nyi mía wo i la gejen ca. ⁸Ɖo mí ɲ wɔ ɲusən dɛkɛn dɛ, i la co də àdɔdɔ a ɲu o, vɔ a, ɲusən kə mi wɔ dɛ a adodo a dɛdɛ i, mía sə wɔ ədɔ nɔ. ⁹Ɔjijɔ nə mí, gəkəmə mí gbɔjɔ, i miawo mi wɔ ɲusən dɛ a; hunna i dɔ, i mía lə byɔ də mía dɛxo wo mə bə, mia nyi amə sɔgbə. ¹⁰Ɔnu kə dɔ, i η lə àzɔgə dɛ gbɔxo, i lə ɲrɔ ənu əla wo dɛdɛ mia kə: Gəkəmə maa va miagbɔ a, nyə ɲ

ka nyra adə də mi, cagbə ace kə Àxotɔ na η a tɔ o. Ɖo ace kə Àxotɔ na η a, ə na η nə ma sə də alɔ mi, nə mia cin lə xɔsə mə i, η na η nə ma sə crɔn mia xɔsə o. ¹¹Ifya a, nɔvi wo ! Mi nɔ jijo kpɔkpɔ mə. Mi do nə ηusən, i zan nə àgbè kə sɔgbə a. Mi do nə ηusən ɛranmə nə miadəkwiwo. Ɖgbə na nɔ nə ədu nə mi. Mi nɔ nə àgbè lə fàfa mə, hunna a Mawu, rɔnrɔntɔ kidə fafatɔ a la nɔ ədu kidə mi. ¹²Mi kisi nɔvi nɔvi tɔ lə miadomə, i sə ci miadəkwiwo. Nɔvi xɔsətɔ wo see lə ci mi dɔɔa. ¹³Àxotɔ Yesu Kriso ye fənu, rɔnrɔn Mawu tɔ kidə dɛka wɔwɔ kə gb̀ngb̀n kɔkɔ na nɔ a, na nɔ ədu kidə miawo see.